

בית הדין לערעורים בענייני משמעת
אוניברסיטת ת"א

פסק דין

1. בישיבת בית הדין לערעורים לענייני משמעת הונחו לפנינו שני מסמכים:

- א. ערעורה של אוניברסיטת ת"א מה-10.4.12, באמצעות עו"ד ירון זהבי, על גזר דינו של הממונה על המשמעת (להלן 'הממונה') מה-18.3.12 בתיק ד / 2011 / 24
- ב. תגובת המשיב (הנקבל), מר לערעור הנ"ל מה-17.5.12, באמצעות ב"כ גבי שירי גלר

2. עיקרו של הערעור נסב על שניים: זיכוי מעבירה לפי ס' 29.5 לתקנון המשמעת של האוניברסיטה וקולת העונש. נציין כבר עתה כי אנו מאמצים את גישת הממונה לעניין העבירה לפי ס' 29.5 שכן סבורים אנו כי הגם שחומרתה אינה מבוטלת, הרי שהנקבל הורשע כבר בסעיפים האחרים - 29.8 ו-29.10 שחומרתם לא פחותה. בכל מקרה, דפוס התנהגותו של הנקבל הוא ללא צל של ספק המרכיב הדומיננטי בפרשה שלפנינו והוא אף זה שהביא להטלת העונשים שפורטו בגזר הדין הנ"ל. אשר על כן, אנו דוחים את בקשת ב"כ האוניברסיטה להרשיע גם לפי ס' 29.5.

3. לעניין קולת העונש, טוענת האוניברסיטה בערעורה על גזר דינו של הממונה כי הוא שגה בכך שלא העניק את המשקל הנכון לחומרת התנהגותו של הנקבל אשר התבטאה במלים הקשות שהטיח בעובדי הספרייה. ממשיכה המערערת וטוענת כי שגה הממונה בהביאו בחשבון את מכתב ההתנצלות שכתב הנקבל לשני העובדים שנפגעו מדבריו, שכן מדובר במלים שנכתבו מהפה לחוץ, משיקולים אינטרסנטיים ולא מתוך הפנמת חומרת מעשהו כדי 'התנצלות כנה ואותנטית'. לענין הענישה נטען בערעור כי זו אינה מידתית; אף כי ראה הממונה בחומרה את התנהגותו של הנקבל, הוא נמנע מלאמץ את מה שהאוניברסיטה רואה כעונש ראוי, בנסיבות העניין. במסגרת זו אף נטען כי האיסור לשאול ספרים בספרייה הכללית (ס' 6 לגזר הדין) הינו בבחינת כלי ריק מאחר והנקבל העיד כי אינו עושה שימוש בספרייה ובשרותיה. המערערת מבקשת אפוא מהטריבונל הנוכחי להחמיר בעונשו של הנקבל מעבר למה שקבע הממונה ולהוסיף מרכיב של הרחקה בפועל שתומך ככל שהדבר ניתן בעבודות שרות לטובת הציבור.

4. מנגד מגיב הנקבל כי לא נפל פגם בהחלטות הממונה בדבר רכיבי העונש שעליו לשאת וכי אלה האחרונים הינם יעילים בנסיבות הענין. לא זו אף זו, בצטטו את החלטת ב"ד לערעורים בתיק ע / 2012 / 3 טוען הנקבל כי התערבות בהחלטת הערכאה הראשונה תיעשה רק במקרים חריגים בהם

קיימות חוסר סבירות או חוסר מידתיות ולגישתו לא קמו במקרה ספציפי זה אותם חריגים הפותחים את שער החמרה בענישה. בתגובה ארוכה ומפורטת מייחד הנקבל את ההתנהגויות שהביאו לאימוצו של רף ענישה גבוה: אמירות בוטות הגובלות ב- או מהוות אלימות מילולית, רמיזות בעלות אופי מיני, איום בהפעלת כח פיסי, השתוללות וכיו"ב דפוסי התנהגות הראויים להפעלת סנקציות משמעותיות. אשר למה שארע בספריה, טוען הנקבל כי בהתנהגותו כלפי עובדי הספריה לא באו לידי ביטוי יסודות האלימות או איום בה ואף לא נשקפה סכנה קרובה וממשית לעובדי הספריה. כדי לחזק את טענתו מצטט הנקבל קשת של מקרים שהובאו בפני בי"ד המשמעתי (עמ' 4 פסקה 2 ו-3) אשר התייחסו לאמירות קשות, אלימות פיסית בפועל, קללות, הפצת דוא"ל הגובל ב- או מהווה ממש הוצאת לשון הרע ואף אירועים בהם הייתה מעורבת המשטרה ואשר בכולם נמנע הטריבונול מהטלת רכיב עונשי בפועל דהיינו הרחקה. עוד מוסיף הנקבל שורה של שיקולים לקולא ובהן עובדת היותו איש סגל באוניברסיטה על כל המשתמע מכך, האופי החד פעמי של מעשהו, התנצלותו כלפי עובדי הספריה והתיישרותו האישית בשל מה שעולל. עוד נוספה בשולי הדברים בקשה שמשמעותה האפקטיבית היא מחיקת העבירה לפי ס' 29.5, אותה, כאמור בפתח החלטתנו, קיבלנו.

5. בדוננו בסוגיה הראשית (קולת העונש), החלטנו לקבל את ערעורה של האוניברסיטה מהטעמים

הבאים

6. למעט מלים נודעת במדינה זו משמעות כה עמוקה כמו אלה הקשורות קשר ישיר לאימי השואה החבורים לאובדן הקולוסאלי, לחורבן הטוטאלי, לסבל האנושי האיום ולמי שהביא לכל אלה - המשטר הנאצי. יסודות מייצגים אלה שלובים באופן כה עמוק זה בזה עד כי אין אפשרות לנתקם זה מזה. אשר על כן כינויו של אדם בשמותיהם של מי שתכננו, חוללו והוציאו לפועל את השואה מהווה חריגה התנהגותית קיצונית הנבדלת באופן מובהק מהטחת קללות או כינויו של אדם על דרך של שם, מושג או חפץ, הנתפסים כבעלי ערך שלילי, אף מאד. יתרה מזו, נראה כי בכנותו את עובדי הספריה 'היטלרים' ואייכמנים קטנים' חיבר הנקבל קו רציף בין תסכולו לבין מה שנתפס בציבוריות הישראלית כהפעלת מרות ביורוקרטית גזענית מרושעת ועיוורת. לפי מיטב שיפוטנו, אנו סבורים כי במעשהו חצה הנקבל קו אדום עבה וברור.

7. נציין עוד כי הנקבל לא הסתפק בהטחת המלים הנ"ל אלא הוסיף כי הוא 'משתין על חוקי הספריה'. אנו תמהים כיצד יכול סטודנט למשפטים לעשות לקלס את אחד המרכיבים המובהקים ביותר של תכני לימודיו - כיבוד שלטון החוק ושמירתו, גם אם עצם השימוש במלה 'חוק' איננו מדויק בהקשר הנוכחי. לענין אחר, לא נעלמה מעינינו הסיטואציה שהיוותה במה להתנהגותו של הנקבל, במיוחד זו הבין-אישית המגדרית. לביטוי 'משתין עלי', כשהוא נאמר ע"י גבר ומופנה כלפי אשה, עלולה בסבירות גבוהה להתווסף קונוטציה של אדנות גברית, שלא לאמר כוחנות, במיוחד כאשר יחסי הכוחות אינם שווים מלכתחילה. במוסד השוקד מזה שנים על תקינות היחסים הבין-מגדריים, התנהגות מעין זאת הינה בלתי קבילה לחלוטין.

8. כמו כן נראה לנו כי העיכוב הממושך בהבעת חרטה והתנצלות בו נקט הנקבל: מאז קרות האירוע ב-19.6.11 ועד מסירת המכתב בנדון ב-15.3.12, אינו מעיד על החושה עמוקה של חרטה או 'יסורי נפש' כפי שנטען בתגובה לערעור. לא זו אף זו, בכתב התגובה, לא מצאנו כל התייחסות למחדל האמור.

9. עוד נוסיף כי במכלול השיקולים שהבאנו בחשבון לעניין העונש הראוי, עובדות היותו של הנקבל סטודנט לתואר שלישי ועובד אוניברסיטת ת"א במקביל להיותו סטודנט למשפטים באוניברסיטה, עומדת לחובתו. מצופה מאדם במעמדו של הנקבל כי יפגין מידה מובהקת של ריסון עצמי תוך שימוש בצינורות המקובלים. כדי להביע את אי שביעות רצונו מפעולה או מחדל של המוסד בו הוא לומד ואף מועסק. השתלחותו של הנקבל בעובדי האוניברסיטה שכל חטאם התבטא בדרישה לקיום הוראות השאילה מהספריה, מאירה פן בלתי נורמטיבי ובלתי קולגיאלי בעליל.

10. לאור כל הנ"ל השתכננו כי השתת סנקציית ההרחקה בפועל לתקופת סמסטר א', שנה"ל תשע"ג, אינה בלתי הולמת את קיצוניותן של הנסיבות שתוארו לעיל. סנקציה זו תומר בעבודות שרות לטובת הציבור בהיקף של 40 שעות אשר תבוצענה עד תחילת סמסטר ב' שנה"ל תשע"ג.

11. עם זאת שקלנו את מכלול העונשים שהושתו על הנקבל ובהתחשב במצבו המשפחתי והכלכלי אנו מבטלים את החיוב בקנס של 600 ₪. כל יתר העונשים נותרים בעינם.

12. ההחלטה התקבלה ברוב קולות.

13. פסק דין זה יפורסם במקביל ברשת האוניברסיטאית ועל לוחות המודעות לסטודנטים.

ניתן היום 1.7.12 בהעדר הצדדים

בן דגני

חבר המותב

פרופ' זאבי דגני

יו"ר המותב

פרופ' עינת פלד

חברת המותב